

Na podlagi 18. in 19. člena Zakona o naravni in kulturni dediščini (Ur. list SRS, št. 1/81 in 42/86) in 202. in 203. člena Statuta Občine Vrhnika (Ur. list SRS, št. 31/79, 5/82, 11/86 in 2/87), je Skupščina občine Vrhnika na svoji seji, dne 24/11-1994 sprejela

ODLOK O RAZGLASITVI MALEGA PLACA ZA NARAVNI REZERVAT

1. člen

Visoko barje v depresiji severnega pobočja osamelca Kostanjevica pri Bevkah se razglasi za naravni rezervat.

2. člen

Naravni rezervat odlikuje značilno razvita življenjska združba visokega barja. Ustaljen vodni režim, ugodni mikroklimatski pogoji, značilen kemizem, tekstura in struktura tal omogočajo obstoj rastlinskih in živalskih vrst, ki so značilne za visoka barja, med njimi so nekatere redke in (ali) ogrožene vrste.

3. člen

Naravni rezervat obsega naslednje parcele v k.o. Blatna Brezovica, stanje v zemljiški knjigi na dan 16.11.1994:

parc. št. 1484	lastnica	Ivana Končan
parc. št. 1487	lastnica	Ivana Končan
parc. št. 1490/2	lastnica	Frančiška Smuk
parc. št. 1489	lastnik	Janko Skodlar
parc. št. 1488	lastnik	Vladimir Lenaršič
parc. št. 1486	lastniki	Rozalija Keršmanc Franc Keršmanc Draga keršmanc Ivana Podlipec
parc. št. 1485	lastniki	Jakob Petkovšek Frančiška Trček Katarina Ogrin Cilka Sojer Marija Kovač Vinko Petkovšek Janez Petkovšek Jožica Petkovšek Metka Novak Marko Novak
parc. št. 1490/1	lastnik	Roman Petkovšek
parc. št. 1479	lastnik	Janko Japelj st.
parc. št. 1478/3	lastnica	Frančiška Smuk

4. člen

Sestavni del odloka je izsek iz katastrskega načrta v merilu 1:2880 in temeljnega topografskega načrta v merilu 1:5000 z vrisanimi mejami zavarovanega območja.

5. člen

Na zavarovanem območju je prepovedano:

- izvajati regulacijska dela ali kako drugače spreminjati vodni režim
- rezati šoto
- uničevati, izkopavati, nabirati, ruvati ali na kakšen koli način poškodovati rastline
- kositi in sekati
- postavljati kakršnekoli trajne ali začasne objekte
- nadelovati steze, poti ali vlake
- odlagati odpadke
- onesnaževati vodo, tla in zrak s škodljivimi, strupenimi ali odpadnimi trdimi, tekočimi ali plinastimi snovmi
- spreminjati naravno sestavo rastlinskih in živalskih združb
- gibanje izven označenih poti
- lov divjadi, ptic, žab, metuljev in želv
- dresiranje in sprehajanje psov in konjev
- izvajanje turističnih in rekreativnih dejavnosti

6. člen

Pogojno in po dogovoru s pooblaščenno strokovno organizacijo je, s ciljem vzdrževanja obstoječega razvojnega stanja, dovoljeno uravnavati vodostaj s pomočjo jezov na sevrnem robu barja ter sekati grmovje in drevesa in kositi.

Prav tako je po dogovoru s pooblaščenno strokovno organizacijo dovoljeno izvajati vzdrževalna, sanacijska in obnovitvena dela na obstoječih objektih in v okviru, ki ne posega v dediščino.

Dovoljeni so samo tisti posegi, ki niso v nasprotju z varstvenim režimom tega odloka in so v skladu z namembnostjo tega naravnega rezervata.

7. člen

Za potrditev gozdno gospodarskih načrtov je potrebno soglasje pooblaščenno strokovne organizacije za varstvo naravne in kulturne dediščine.

Za vsak predviden poseg ali raziskavo na zavarovanem območju, morata pristojna upravna organa za kulturo in za okolje in prostor, pridobiti soglasje pooblaščenno organizacije za varstvo naravne in kulturne dediščine.

8. člen

Pristojni občinski upravni organi s koncesijsko pogodbo odda v upravljanje naravni rezervat pravni osebni ali nevladni organizaciji, za katero ugotovi ustreznost skupaj s pooblaščenno organizacijo za varstvo naravne in kulturne dediščine.

9. člen

Lastniki naravnega rezervata: SO Vrhnika in lastniki neodkupljenih parcel so dolžninaravni rezervat sooskrbovati v smislu tega odloka.

10. člen

Pristojni občinski upravni organi morajo preprečevati posege, s katerimi bi se utegnile spremeniti v tem odloku opredeljene lastnostinaravnega rezervata. Vsako nedovoljeno spremembo je treba vrniti v prvotno stanje na breme povzročitelja.

11. člen

Na zavarovanem območju se glede na opredeljeno varstveno skupino in stopnjo varovanja prepletajo dejavnosti, ki izhajajo iz znanstveno raziskovalne in učno vzgojne namembnosti.

12. člen

Nadzor nad izvajanjem tega odloka izvaja inšpekcijska služba občine Vrhnika, za nadzor na terenu in izrekanju mandatnih kazni se pooblasti upravljalec naravnega rezervata in javne službe.

13. člen

Strokovne naloge v zvezi z varstvom naravnega rezervata opravlja pooblaščenno organizacija za varstvo naravne in kulturne dediščine, ki je za občino Vrhnika Ljubljanski regionalni zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine.

14. člen

Kršitev varstvenega režima, določenega s 6. in 7. členom tega odloka se šteje za prekršek, za katerega se izrečejo naslednje denarne kazni:

- pravna oseba in posameznik, ki stori prekršek v zvezi s samostojnim opravljanjem dejavnosti se kaznujeta s kaznijo 90.000,00 SIT
- posameznik in odgovorna oseba pravne osebe se kaznujeta z denarno kaznijo 15.000,00 SIT.

Storilcu iz prvega odstavka tega člena lahko inšpektor poleg denarne kazni, z odločbo naloži vzpostavitev prvotnega stanja na stroške povzročitelja.

15. člen

Inšpektor, nadzornik, čuvaj, vodnik in policist takoj, na kraju samem izterjajo mandatno kazen:

- v višini 2.000,00 SIT od tistih, ki jih zalotijo pri uničevanju ali poškodovanju drevja, grmovja in ostalih razstlin
- v višini 1.000,00 SIT od tistih, ki jih zalotijo pri gibanju izven poti, treniranju in sprehajanju psov in konjev ali pri odmetavanju smeti.

16. člen

V roku šestih mesecev od uveljavitve tega odloka zagotovi pristojni upravni organ občine Vrhnika enotno označbo rezervata, upravni organ za premoženjsko pravne zadeve pa predlaga vpis rezervata v zemljiško knjigo.

17. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Obrazložitev:

Med poslednjimi ostanki vegetacije visokobarjanske razvojne stopnje Ljubljanskega barja izstopa visoko barje na severnem pobočju osamelca Kostanjevica pri Bevkah, t.i. Mali plac, ker je edino tu ohranjeno primarno visoko barje na še negozdni razvojni stopnji. Mali plac je zaradi geološke zgradbe ločen od preostalega Ljubljanskega barja in ima lasten vodni režim, lastno mikroklimo, zato so možna in smiselna prizadevanja za ohranitev stanja visokega barja, ki je bilo kot naravni pojav zelo značilno za Ljubljansko barje v zadnjih stoletjih, obenem pa je to barje eno najjužnejših v srednji Evropi.

To barje se je postopoma izsuševalo, predvsem zaradi odvodnega kanala na severnem delu, kar je zaradi zniževanja vodne gladine ogrožalo poslednja rastišča nekaterih barjanskih rastlin.

Na visokem barju so bile doslej najdene naslednje ogrožene rastline (Wraber T. in Skoberne P, 1989: Rdeči seznam ogroženih praprotnic in cvetnic SR Slovenije. - Varstvo narave 14-15: 1-429, Ljubljana):

Ime rastline	Letnica zadnje potrditve
1. Andromeda polifolia - navadna rožmarinka	1972
2. Drosera intermedia - srednja rosika	1988
3. Drosera rotundifolia - okroglistna rosika	1984
4. Eriophorum vaginatum - nožničavi munec	1985
5. Hammarbya pludosa - barjevka	1914*

6. Lycopodiella inundata - barjanski blatec	1952*
7. Orchis palustris - močvirska kukovica	1923*
8. Oxycoccus palustris - dlakava mahovnica	1984
9. Potentilla norvegica - norveški petoprstnik	1965
10. Rhynospora fusca - rjava kljunka	1930*
11. Thelypteris palustris - močvirska krpača	1919
12. Utricularia minor - mala mešinka	1923*
13. Viola palustris - mičvirska vijolica	1923
14. Viola uliginosa - barjanska vijolica	1984

Z zvezdico so označene rastline, ki z veliko verjetnostjo na tem območju ne uspevajo več.

V letu 1994 je bila s postavitvijo zemeljske pregrade odvodnem kanalu dvignjena vodna gladina barja, s čimer so se izboljšali pogoji za začetno razvojno stopnjo barjanske flore. Nastala ojezeritev je zavrla uspevanje obstoječih rastlin tako, da v letu 1994 niso bile potrjene nekatere rastlinske vrste, ki so za to območje značilne, kar pa še ne pomeni njihovega izumrtja. Predvidevamo, da bodo sedaj, ko je vodni režim urejen, te vrste ponovno pognale, zaradi ustrežnejših hidroloških pogojev pa se bodo morda pojavile tudi nekatere vrste, ki so bile značilne v zgodnejših razvojnih stopnjah barja. Zato je to barje zelo pomembno tudi kot znanstveno raziskovalni objekt, spremljati bo treba predvsem obnavljanje vrhnje plasti šote, kjer se razvijajo značilne barjanske rastline.

Predlagana varstvena skupina, naravni rezervat, je ustrezna v primerih, kjer je varovani naravni pojav zelo redek in obenem tudi občutljiv na vsakršne nove vplive. Praviloma je v takih primerih tudi intenzivna človekova prisotnost moteča, zato množičen obisk ni zaželen. Na Malem placu so možni le posegi za vzdrževanje stalnega vodnega režima in preprečevanje prehitrega zaraščanja z lesnimi vrstami, v kolikor bo to še potrebno glede na rekonstruirani višji vodostaj. Za prikaz barjanskih florističnih in favnističnih značilnosti je zato smiselneje primerno urediti enega od ostankov visokega barja na Ljubljanskem barju v bližnji okolici Bevek, Mali plac pa ohranjati v doseženi razvojni stopnji brez posegov, ki so potrebni za ureditev obiska širše javnosti.

Predsednik SO Vrhnika
Vinko Tomšič